

Šialená svetománia

Časopis žiakov Základnej školy Dr. Milana Hodžu s MŠ Palisády
Škarniclova 1 • Bratislava • www.zsmh.sk • svetomania@zsmh.sk

3

December
2007

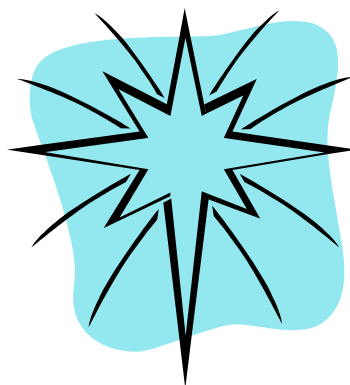
Obsah

Úvodník	1
Vianoce na Slovensku a vo svete	2
Zaujímavosti	3
Z vlastnej tvorby	4
Pýtame sa za vás	5
Navštívil nás Mikuláš	5
Šachová súťaž	6
Betlehemska hviezda	6
Z každého rožka troška	7
Relax	8

Úvodník

...o malú chvíľu prídu Vianoce. Vianoce nie sú iba o darčekom, o dobrom jedle, je v nich skryté čosi viac, čosi, čo na prvý pohľad nevidieť, čo je ukryté hlbšie v ľudskom srdci. Takto vnímam posolstvo Vianoc. Na Vianoce by sme sa všetci mali mať radi, na chvíľu zabudnúť na staré spory a spoločne prežiť tieto prekrásne chvíle. Atmosféra Vianoc je už stáročia spájaná s ľudským dobrom a láskou. Nie je v nej miesto pre vyvyšovanie, rozdiely medzi ľuďmi, nič z toho, čo inokedy zažívame ako prejavy nenávisti, násillia, extrémizmu. M. E. de Montaigne napísal: Duše cisárov a dlaždičov sú z rovnakého cesta. Susedské spory vraj vznikajú z rovnakých dôvodov ako vojny medzi princami. Sú to nepochybne slová o rovnosti, o vzťahoch medzi ľuďmi. Tieto vzťahy vnímame na Vianoce obzvlášť citlivo. Sú však Vianoce z tohto hľadiska len akýmsi vybočením alebo len akousi pretvárkou, pokryteckou hrou na dobro a lásku? Isteže nie. Skôr sú akýmsi zrkadlom pre dušu človeka, možno akýmsi azylom lásky a pokoja, kam sa človek na chvíľu uchýli. Je však dôležité na tieto chvíle v čase povianočnom nezabudnúť. Svetlo z vianočnej prskavky nádeje malo by nám aspoň slabulinko žiarit' po celý rok.

Ján Miloslav Tazberík 7.A

Vianoce na Slovensku a vo svete

S Vianocami sú v každej krajine spojené nejaké tradície. Chceli by ste vedieť, ako sa oslavujú vianočné sviatky v cudzine? Ja som sa zamerala na Vianoce v Rusku a Číne.

Vedeli ste, že Rusi čakajú na Vianoce až do januára? Štedrý večer majú 6. januára. Oslavy sa začínajú, keď na oblohe nájdú prvú hviezdu. Štedrá večera má dvanásť chodov – obyvatelia Ruska si tak uctievajú dvanásť apoštolov. Podáva sa ryba, boršč (polievka z červenej repy), plnená kapusta, zavárané a sušené ovocie, bravčové mäso a hus. Vianočný stromček nazývajú jolka. Ruským deťom sa rozpráva legenda o Babuške, ktorá hovorí: „Bola veľká zima, keď šli traja králi navštíviť malého Ježiška. Chceli so sebou zobrať aj Babušku, ktorá však kvôli zime nechcela ísť. Čoskoro to však oľutovala a rozhodla sa, že pôjde za kráľmi. Ešte pred odchodom zobrala košík plný darčiekov, ktoré chcela Ježiškovi podarovať. Ježiška síce nikdy nenašla, darčeky však cestou rozdala dobrým deťom.“

Darčeky nosí v Rusku Dedo Mráz.

V Číne je síce kresťanov málo, Vianoce sa však oslavujú aj tu. Na vianočné stromčeky – Stromy svetla – sa vešajú farebné ozdoby. Tie sú vyrobené z papiera a najčastejšie majú tvar kvetov, lám a reťazí. Darčeky dostávajú čínske deti do pančúch a nosí ich Dun Che Lao Ren – Starý vianočný muž.

Fatima Katlan 6.A

Na Slovensku máme pre 24. december hneď niekoľko pomenovaní. Na strednom a východnom Slovensku sa tento deň a večer, ktorý je známy hlavne bohato prestretým stolom a množstvom jedál, nazýva aj „vilija“ – to znamená predvečer sviatku. V juhozápadnej časti našej krajiny sa ustálil názov Vianoce. Často sa používajú aj spojenia „pôstny“ (postiaci sa) alebo „Svätý večer“.

Roderik Farkas 6.A

Zaujímavosti

Vianočný stromček

Tento symbol Vianoc sa objavil až v 19. storočí. Prvá zmienka o ozdobenom vianočnom stromčeku však pochádza už z roku 1570 – našla sa v kronike mesta Brémy. Existuje aj legenda o vianočnom stromčeku z roku 573. Vo Francúzsku vraj vtedy pôsobil írsky mních Kolumbán, ktorý chcel na svoje kázne prilákať čo najviac ľudí. Všimol si, že ľudia majú v úcte jedľu, uctievali ju hlavne v čase slnovratu. Preto ju ozdobil fakľami v tvare kríža. Prvý nemecký vianočný stromček sa spomína v brémskej kronike a bol ozdobený cukrovinkami, datľami a kvetinami z papiera.

Vianočný betlehem

Za zvyk pripraviť si živý betlehem vdáčíme Františkovi z Assisi, ktorý v roku 1223 spolu so svojimi priateľmi premenil jaskyňu na kaplnku a zinscenovali živý betlehem aj s oslíkmi. O polnoci slúžil František svätú omšu. Zvyk sa postupne rozšíril do kostolov a kláštorov. Betlehemy sa do povedomia verejnosti dostali v 18. storočí, najčastejšie v živej, drevenej a papierovej podobe.

Laura Hajóssy 6.A

Vianočné trhy

Určite ste sa aj vy tešili na Vianočné trhy. Ani tento rok vás určite nesklamú, pre návštevníkov je pripravených mnoho prekvapení. K trhom už neodmysliteľne patrí krásny vianočný stromček (tento rok bol rozsvietený už na konci novembra) a vábivá vôňa cigánskej pečenky, či chutnej lokše. O vianočnú atmosféru sa postaral aj bohatý kultúrny program, v ktorom mala zastúpenie aj naša škola. Vystúpili v ňom, okrem iných, aj naše flautistky – Pavlínka Morvayová a Kika Baumgartnerová.

Petra Rajtóková 7.B

Z vlastnej tvorby

Pieseň o lete

Zima má srdce ako ľad,
ved' šíri vôkol seba chlad.
Sneh, že je bielym páperím?
Tak tomu ťažko uverím.

Len tak tú zimu prežijem,
keď si Ťa, leto, maľujem,
V duchu aj na papieri.
Príd', šepkajú mi pery.

Chcem letné slnko na pláži
a vody sa chcem nabažiť.
Som letné dieťa, preto,
chcem nekonečné leto.

Janka Búciová,
7.B

Sviatok náš

Med, kapor, oblátky –
to je stará mladica
Rozvoniava do diaľky,
na zlých čaká palica.

Ježiško už cestuje –
vlakom, busom, lietadlom.
V srdci dobro pestuje,
všetko by dal nám – deťom.

Každý naň už teší sa,
aj tí, čo vravia nie.
No keď v krbe zjaví sa,
každý zrak hneď spozornie.

Nikola Gonosová
7.B

Vločka

Padla malá vločka na zem,
už sa znovu celý trasiem.
Čiapku, na či šál,
rukavice, čižmy... Mám?

Vločka smutná ide preč.
„Toľko stresu kvôli mne?“
Pomaly sa roztápa,
v noci prišla námraza.

Vločka zmrzla na ľadovec,
Pristúpil k nej milý chlapec.
„Vločka milá, je mi ľúto,
No prišla si veľmi skoro.

Prišla jar a vločky niet,
keby sa čas dal vrátiť späť.
Škoda tej vločky bielej,
No život ide ďalej.

Ľuboš Janák, 6.A

Pýtame sa za vás

Dnes vám v skratke predstavíme pána učiteľa Šimkanina, ktorý na našej škole vedie futbalový krúžok. O tom, že je to tréner výborný, svedčia aj vynikajúce výsledky jeho zverencov.

Oblíbená farba	modrá,
Oblíbené jedlo	niečo s kapustou,
Znamenie	panna,
Kniha	životopisy osobností,
Hudba	Čajkovskij a iná klasika,
TV program	vedomostné súťaže, šport, sfilmované diela, keď ho televízia nebaví, vypne ju,
Krajina	Slovensko – Vysoké Tatry, Slovenský raj,
Záujmy	šport, literatúra,
Volný čas	trávi ho v záhradke (maličknej záhradke),
Ukončená škola	Univerzita Komenského,
Oblíbené zviera	zajačik, psík,
Oblíbené ročné obdobie	jar,
Prvá detská pusa	nepamätá si ju,
Dobré vlastnosti	„S chuťou do toho, s odporom to urobím.“
Zlé vlastnosti	lenivosť.

Odkaz žiakom našej školy: „Prajem všetkým žiakom, aby sa im úspešne podarilo ukončiť školu, aby sa im splnili ich sny a aby len v dobrom spomínali na svoju ZŠ.“

Nikola Gonosová, Barbora Križánková 7.B

Navštívil nás Mikuláš

6. decembra sme sa všetci vracali domov veľmi pomalovaní. Všetci iste vedia, prečo. Naši deviataci nás „prepadli“ spolu so smršťou anjelov, čertov a, samozrejme, s Mikulášom. Mnohí z nás im iste poďakovali za pomalovanie a zafarbené tváre, vlasy a oblečenie. Napriek tomu to bola veľká zábava a my im ďakujeme za spestrenie tohto dňa. (Pre niekoho príjemné, pre iných menej.) Verím však, že nikto to našim starším spolužiakom nemá za zlé a budeme ich mať rovnako radi. Tak ako doteraz.

Anička Vaneková, Ľuboš Janák 6.A

Šachová súťaž

Šach je starodávna hra. Hovorí sa, že ju vymysleli pred niekoľkými tisícročiami v Indii. A za celé tie tisícročia už nevznikla premyslenejšia logickejšia hra. Nie je ňou ani bridž, náročná kartová hra, v ktorej sa poriadajú aj majstrovstvá sveta. Šach sa preto tiež nazýva kráľovskou hrou. Kdesi som čítal, že variantov šachovej hry je viac než atómov vo vesmíre. Znie to neuveriteľne, lenže treba si uvedomiť, že každý ťah v šachovej partii prináša so sebou nekonečne sa vetviaci strom možností. Pravdaže, nikto nehrá tak, že by v šachu rátal s nekonečnými vetviacimi sa možnosťami ťahov. Ani počítač, ktorý za sekundu dokáže prepočítať na rozdiel od človeka fantastické množstvo variantov. Nie náhodou s najlepšimi šachovými programami dokážu rovnocenne hrať možno len 2-3 najlepší šachisti sveta. Neustále vzrastajúca sila šachových programov však neznižuje obľubu šachu. Ľudia šach hrajú naďalej, naďalej medzi sebou súťažia. Ani v ľahkej atletike nikoho netrápi, že auto je rýchlejšie než najrýchlejší bežec sveta. Tak je to aj so šachom. Šach ľudí baví a zrejme neprestane baviť. Takto treba vidieť aj súťaž, ktorej sa šachisti z našej školy zúčastnili v novembri. Súpermi nám boli rovesníci zo Starého Mesta. Na každú partiu mal hráč 20 minút a hralo sa tzv. švajčiarskym systémom na 5 kôl. Naše 6. miesto nebolo zlé, no aj tak si myslím, že v tomto prípade výsledky nie sú až také dôležité. Dôležitejšie je šach hrať - s radosťou a porozumením pre zložité cesty šachového myslenia.

Ján Miloslav Tazberík 7.A

Betlehemska hviezda

13.12.2007 sa žiaci druhého stupňa našej školy zúčastnili zaujímavého divadelného predstavenia. Nieslo názov Betlehemska hviezda a pripravili ho pre nás členovia divadla LUDUS. Podujatie sa nieslo v znamení kolied a vianočných vinšov, pripomenuli sme si legendu o narodení Ježiša Krista. Každý z nás mal možnosť na chvíľočku sa zastaviť a porozmýšľať o skutočnom význame a poslanstve Vianoc. Mnohí z nás si totiž v predvianočnom zhone nevedomujú, že Vianoce majú byť sviatkami plnými pohody a porozumenia medzi ľuďmi.

Spomíname

Pavol Mikulík

herec, bývalý žiak našej školy

* 2.3.1944

† 27.11.2007

Známy slovenský herec, pedagóg, režisér a hlavne človek so silnou vôľou prehral svoj boj o život na konci novembra. Stretli sme sa s ním v júni na slávnostnej akadémii k 70. výročiu založenia našej a jeho školy. Boli sme veľmi radi, že nás poctil svojou návštevou.

Z každého rožka troška

Osemsmerovka

A	V	K	O	N	Í	K	Y	I	J
K	N	O	Ž	N	I	C	E	L	A
A	M	I	K	U	L	Á	Š	Á	B
P	A	P	I	E	R	N	D	S	L
E	M	O	E	R	O	M	A	K	K
P	R	A	K	V	A	R	R	A	O
O	L	L	M	D	M	Č	A	N	É
S	E	A	A	A	L	P	Y	K	D
T	N	V	K	R	K	I	E	A	O
T	A	A	K	L	A	D	Y	S	M

V osemsmerovke vyškrtajte nasledujúce slová:

ak (dvakrát), Adam, Alpy, dar, dom, jablko, lak, ľad, krk, more, nožnice, koníky, pero, let, Lena, na, mak, mama, pes, rak, rakva, papier, Mikuláš, láska.

Tajničku tvorí 15 písmen.

Anička Vaneková 6.A

Vianočná akadémia

Práve v deň, keď vychádza decembrové číslo časopisu Šialená svetománia, čaká nás vianočné predstavenie, ktoré pre žiakov našej školy pripravujú naši spolužiaci spolu s učiteľmi. Môžete sa tešiť na vystúpenia tanečné, recitačné, pripravujú sa aj scény s vianočnou tematikou a predstavia sa aj naši hudobníci. Hudobníkov je dosť veľa a nástrojové obsadenie rôznorodé – saxofón, flauta, husle, klavír, violončelo. Samozrejme, nemôžeme zabudnúť na spevákov, ktorých je v našej škole tiež dosť. Programom nás bude sprevádzať známy rozprávkár a oboznámime sa s vianočnými zvykmi niektorých európskych krajín. Prípravy sú v plnom prúde, 12. decembra sme mali prvú skúšku.

Vystúpenie pre žiakov sa uskutoční 20. decembra počas vyučovania, predstavenie pre rodičov bude v ten istý deň o 16.00 hod. v školskej telocvični. Držte nám palce!!

Anička Vaneková 6.A

*Krásne Vianoce želá
všetkým svojim
čitateľom redakcia
časopisu Šialená
svetománia.*

Relax

Vtipy vybrala Barbora Križánková 7.B

Nápis v škótskom kníhkupectve:
"Kupujte knihy už teraz, aby ste si ich mohli v klúde prečítať skôr, ako ich venujete ako darček k Vianociam."

Viete, aké je smutné pokračovanie pesničky Rolničky?

- Detičky, detičky, kde je Mikuláš?
- Zadrhol sa lyžičkou, keď jedol guláš.

Idú dve blondínky po ulici a jedna hovorí:

- Vieš, že tento rok budú Vianoce v piatok?
- Druhá na to:
- Dúfajme, že nie trinásteho!

- Daj mi ešte jeden cukrík!
- Nedám ti. Do obeda už žiadne sladkosti!
- Ak mi nedáš cukrík, prezradím psovi, kde si schovala klobásy!

Oci, je červené more naozaj červené?

- Janko, to nemáš ľahšiu otázku?
- Tak dobre. Kedy zomrelo Mŕtve more?

Zhovárajú sa dvaja chlapci:

- Vy sa pred obedom modlíte?
- Nie, naša mama varí dobre!

Evička pije z kaluže vodu. Pristaví sa pri nej Janko a hovorí:

- Nepi tu vodu! Je v nej kopa bacilov a ochorieš.
- Neboj sa, Janko, predtým som ich prešla bicyklom.

Syn hovorí mame:

- Mami, horí lampa.
- Nehovorí sa horí lampa, ale lampa svieti.
- Tak mami, už nám svietia aj záclony.

Večer pred spaním číta mamička dcérke, aby zaspala, na dobrú noc rozprávku. Po polhodine jej dcérka hovorí:

- Mamička, nemohla by si si ísť čítať niekde inde? Ja chcem už spať!

Redakčná rada

Redakčnú radu školského časopisu tvoria hlavne žiaci, ktorí navštevujú literárno-žurnalistický krúžok. To však neznamená, že výrobu časopisu majú na starosti len oni. Naopak, zapojiť sa môžete všetci. A to tak, že svoj článok, básničku, poviedku, postreh, či vydarenú fotografiu odovzdáte niektorému z členov redakčnej rady, alebo p. uč. Bajusovej.

Ján Miloslav Tazberík 7.A
Petra Rajtóková 7.B
Barbora Križánková 7.B
Roderik Farkas 7.B
Jana Zajdenová 7.B
Nikola Gonosová 7.B
Fatima Katlan 6.A
Ľuboš Janák 6.A
Laura Hajóssy 6.A
Anna Vaneková 6.A
Terézia Kovaničová 8.B

